

Ovaj je dokument samo dokumentacijska pomoć za čiji sadržaj institucije ne preuzimaju odgovornost.

►B

►M1 DIREKTIVA 2005/35/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 7. rujna 2005.

o onečišćenju s brodova i uvodenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za kažnjiva djela
onečišćenja ◀

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 255, 30.9.2005., str. 11)

Promijenila:

Službeni list

	br.	stranica	datum	
►M1	Direktiva 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009.	L 280	52	27.10.2009

▼B
▼M1

DIREKTIVA 2005/35/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 7. rujna 2005.

o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za kažnjiva djela onečišćenja

▼B

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 80. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (¹),

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora (²),

budući da:

- (1) Politika pomorske sigurnosti Zajednice usmjerena je na postizanje visoke razine sigurnosti i zaštite okoliša i temelji se na razumijevanju da su sve strane uključene u prijevoz roba morem dužne osigurati da se brodovi koji plove u morima Zajednice pridržavaju odgovarajućih pravila i normi.
- (2) Materijalne norme u svim državama članicama za ispuštanje onečišćujućih tvari s brodova temelje se na Konvenciji Marpol 73/78; međutim, vrlo veliki broj brodova koji plove morima Zajednice svakodnevno ignorira ta pravila, pri čemu se ne poduzimaju korektivne mjere.
- (3) Provđba Konvencije Marpol 73/78 pokazuje odstupanja između država članica i stoga postoji potreba da se njezina provđba uskladi na razini Zajednice; posebno se značajno razlikuju prakse država članica vezane uz utvrđivanje sankcija za ispuštanje onečišćujućih tvari s brodova.
- (4) Mjere s odvraćajućim učinkom čine sastavni dio politike pomorske sigurnosti Zajednice, budući da osiguravaju vezu između odgovornosti svake od strana uključenih u prijevoz onečišćujuće robe morem i njihove izloženosti sankcijama; kako bi se postigla učinkovita zaštita okoliša postoji stoga potreba za učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.
- (5) U tu svrhu od ključne je važnosti uskladiti, pomoću odgovarajućih pravnih instrumenata, postojeće pravne odredbe, i to posebno odredbe o preciznim definicijama predmetnog kršenja, slučajevima izuzeća i minimalnim pravilima za sankcije kao i o odgovornostima i nadležnostima.

(¹) SL C 220, 16.9.2003., str. 72.

(²) Mišljenje Europskog parlamenta od 13. siječnja 2004. (SL C 92 E, 16.4.2004., str. 77.), Zajedničko stajalište Vijeća od 7. listopada 2004. (SL C 25 E, 1.2.2005., str. 29.), Stajalište Europskog parlamenta od 23. veljače 2005. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 12. srpnja 2005.

▼B

- (6) Ova Direktiva dopunjena je detaljnim pravilima o kaznenim djelima i sankcijama kao i drugim odredbama utvrđenima u Okvirnoj odluci Vijeća 2005/667/PUP od 12. srpnja 2005. o jačanju kaznenopravnog okvira za provedbu zakonodavstva protiv onečišćenja mora s brodova ⁽¹⁾.
- (7) Ni međunarodni režim građanske odgovornosti i naknade za onečišćenje uljem niti onaj koji se odnosi na onečišćenje drugim opasnim ili štetnim tvarima ne odvraća dovoljno od kršenja da bi obeshrabrio strane uključene u prijevoz opasnih tereta morem od provođenja loše prakse; potrebni učinci odvraćanja mogu se postići isključivo uvođenjem sankcija koje vrijede za svaku osobu koja uzrokuje ili doprinese onečišćenju mora; sankcije se trebaju primjenjivati ne samo na vlasnika ili zapovjednika plovila, nego i na vlasnika tereta, klasifikacijsko društvo ili bilo koju drugu uključenu osobu.
- (8) Ispuštanja onečišćujućih tvari s brodova trebalo bi smatrati kršenjem ako se počine namjerno, nepažnjom ili teškim nemarom. Ta se kršenja smatraju kaznenim djelima prema Okvirnoj odluci 2005/667/PUP koja dopunjuje ovu Direktivu u okolnostima navedenim u toj Okvirnoj odluci.
- (9) Sankcije za ispuštanja onečišćujućih tvari s brodova nisu vezane uz građansku odgovornost uključenih strana i stoga ne podliježu nikakvim pravilima koja se odnose na ograničenje ili kanaliziranje građanskih odgovornosti niti ograničavaju učinkovitu naknadu žrtvama incidenata s posljedicom onečišćenja.
- (10) Postoji potreba za dalnjom učinkovitom suradnjom među državama članicama kako bi se osiguralo da se ispuštanja onečišćujućih tvari s brodova otkriju na vrijeme i da se identificiraju počinitelji. Iz tog razloga Europska agencija za pomorsku sigurnost osnovana Uredbom (EZ) br. 1406/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. ⁽²⁾ ima ključnu ulogu u suradnji s državama članicama u razvoju tehničkih rješenja i pružanju tehničke pomoći vezano uz provedbu ove Direktive i pružanje pomoći Komisiji u provedbi svakog zadatka koji joj se povjeri za učinkovitu provedbu ove Direktive.
- (11) Radi boljeg sprečavanja i borbe protiv onečišćenja mora potrebno je stvoriti sinergije između provedbenih tijela kao što su nacionalne obalne straže. U tom kontekstu, Komisija bi trebala poduzeti izradu studije izvedivosti o europskoj obalnoj straži posvećenu sprečavanju onečišćenja i reagiranju na onečišćenje, uz jasno navođenje troškova i koristi. Tu studiju bi, prema potrebi, slijedio prijedlog o europskoj obalnoj straži.
- (12) Ako postoji jasan, objektivan dokaz o ispuštanju koje uzrokuje veću štetu ili opasnost od veće štete, države članice trebale bi predati slučaj svojim nadležnim tijelima s ciljem pokretanja postupka u skladu s člankom 220. Konvencije UN-a o pravu mora iz 1982.
- (13) Provedba Direktive 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvrat brodskog otpada i ostataka tereta ⁽³⁾, zajedno s ovom Direktivom, ključni je instrument u nizu mjera za sprečavanje onečišćenja s brodova.

⁽¹⁾ SL L 255, 30.9.2005., str. 164.

⁽²⁾ SL L 208, 5.8.2002., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 724/2004. (SL L 129, 29.4.2004., str. 1.).

⁽³⁾ SL 332, 28.12.2000., str. 81. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 2002/84/EZ (SL L 324, 29.11.2002., str. 53.).

▼B

- (14) Mjere potrebne za provedbu ove Direktive trebalo bi usvojiti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji (¹).
- (15) S obzirom da ciljeve ove Direktive, tj. uključivanje međunarodnih normi za onečišćenje s brodova u pravo Zajednice i utvrđivanje sankcija – kaznenih ili administrativnih – za njihovo kršenje radi osiguranja visoke razine sigurnosti i zaštite okoliša u pomorskom prometu ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego ih se može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (16) Ova Direktiva u potpunosti poštuje Povelju o temeljnim pravima Europske unije; svakoj osobi za koju se sumnja da je počinila kršenje mora se jamčiti pravično i nepristrano suđenje, a sankcije moraju biti proporcionalne,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Svrha

▼M1

1. Svrha je ove Direktive ugraditi u pravo Zajednice međunarodne standarde za onečišćenja s brodova i osigurati da osobe odgovorne za ispuštanje onečišćujućih tvari podliježu odgovarajućim sankcijama, što uključuje i kaznene sankcije radi veće pomorske sigurnosti i bolje zaštite morskog okoliša od onečišćenja s brodova.

▼B

2. Ova Direktiva ne sprečava države članice u poduzimanju strožih mjera protiv onečišćenja s brodova u skladu s međunarodnim pravom.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive:

1. „Konvencija Marpol 73/78” znači Međunarodna konvencija o sprečavanju onečišćenja s brodova iz 1973. i njezin Protokol iz 1978. zajedno sa svim izmjenama;
2. „onečišćujuće tvari” znači sve tvari koje obuhvaćaju prilozi I. (ulja) i II. (štetne tekuće tvari u razlivenom stanju) Konvenciji Marpol 73/78;
3. „ispuštanje” znači svako ispuštanje s broda, bez obzira na to čime je uzrokovano, navedeno u članku 2. Konvencije Marpol 73/78;
4. „brod” znači morsko plovilo bilo koje vrste, neovisno o zastavi, koje je ovisno o svom djelovanju vezano za morski okoliš, te obuhvaća hidrokrilne brodove, plovila na zračnom jastuku, ronilice i plutajuće objekte;

(¹) SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

▼M1

5. „Pravna osoba” znači svaki pravni entitet koji posjeduje takav status prema primjenjivom nacionalnom pravu, osim samih država ili javnih tijela u izvršavanju državne vlasti ili javnih međunarodnih organizacija.

▼B*Članak 3.***Područje primjene**

1. Ova Direktiva se primjenjuje, u skladu s međunarodnim pravom, na ispuštanja onečišćujućih tvari u:

- (a) unutarnjim morskim vodama države članice uključujući luke, ako se primjenjuje režim Konvencije Marpol;
- (b) teritorijalnom moru države članice;
- (c) tjesnacima koji se koriste za međunarodnu plovidbu po režimu tranzitnog prolaza, u skladu s dijelom III. odjeljkom 2. Konvencije UN-a o pravu mora iz 1982., ako država članica provodi nadležnost nad tim prolazima;
- (d) isključivom gospodarskom pojasu ili istovjetnom pojasu države članice uspostavljenom u skladu s međunarodnim pravom; i
- (e) na otvorenom moru.

2. Ova Direktiva se primjenjuje na ispuštanja onečišćujućih tvari s bilo kojeg broda, neovisno o zastavi, uz izuzetak bilo kojeg ratnog broda, mornaričkog pomoćnog ili drugog broda u vlasništvu ili pod upravljanjem države i koji se u određenom trenutku koristi isključivo za državnu nekomercijalnu službu.

▼M1*Članak 4.***Kršenja**

1. Države članice osiguravaju da ispuštanja onečišćujućih tvari s brodova, uključujući i manje ozbiljne slučajevе takvih ispuštanja u bilo koje područje iz članka 3. stavka 1., budu smatrana kršenjima ako su počinjena s namjerom, napažnjom ili teškim nemarom.

2. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se svaka fizička ili pravna osoba koja je počinila kršenje u smislu stavka 1. za to može pozvati na odgovornost.

*Članak 5.***Izuzeci**

1. Ispuštanje onečišćujućih tvari u bilo koje od područja iz članka 3. stavka 1. ne smatra se kršenjem ako zadovoljava uvjete predviđene u Prilogu I. – odredbe 15., 34., 4.1. ili 4.3. ili u Prilogu II. – odredbe 13., 3.1.1. ili 3.1.3. Marpol-a 73/78.

2. Ispuštanje onečišćujućih tvari u bilo koje od područja iz članka 3. stavka 1. točaka (c), (d) i (e) ne smatra se kršenjem za vlasnika, kapetana ili posadu ako zadovoljava uvjete predviđene u Prilogu I. – odredba 4.2. ili u Prilogu II. – odredba 3.1.2. Marpol-a 73/78.

▼M1*Članak 5.a***Kaznena djela**

1. Države članice osiguravaju da kršenja za potrebe članaka 4. i 5. budu smatrana kaznenim djelima.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se na manje prekršaje kod kojih počinjeno djelo ne uzrokuje pogoršanje kakvoće mora.
3. Ponavljanje manjih prekršaja koji, iako ne pojedinačno, sveukupno ipak rezultiraju pogoršanjem kakvoće mora, smatra se kaznenim djelom ako su počinjeni s namjerom, napažnjom ili teškim nemarom.

*Članak 5.b***Poticanje na prekršaj i sudioništvo**

Države članice osiguravaju da se svaki čin poticanja na prekršaj i sudioništvo koji je počinjen s namjerom, a spominje se u članku 5.a, stavcima 1. i 3., kažnjava kao kazneno djelo.

▼B*Članak 6.***Provedbene mjere u odnosu na brodove unutar luke države članice**

1. Ako nepravilnosti ili podaci dovedu do sumnje da je brod koji je dobrovoljno u luci ili odobalnom terminalu države članice bio ili jest uključen u ispuštanje onečišćujućih tvari u bilo koja od područja iz članka 3. stavka 1., ta država članica osigurava poduzimanje odgovarajuće inspekcije u skladu sa svojim nacionalnim propisima, uzimajući u obzir odgovarajuće smjernice koje je usvojila Međunarodna pomorska organizacija (IMO).
2. Ako inspekcija navedena u stavku 1. otkrije činjenice koje bi mogle ukazivati na kršenje u smislu članka 4., o tome će obavijestiti nadležna tijela te države članice i države zastave.

*Članak 7.***Prisilne mjere obalnih država u odnosu na brodove u tranzitu**

1. Ako se sumnja da se ispuštanje onečišćujućih tvari odvija u područjima navedenim u članku 3. stavku 1. točkama (b), (c), (d) ili (e), a brod za koji se sumnja da je izvršio ispuštanje ne pristane u luku države članice koja ima podatke o eventualnom ispuštanju, vrijedi sljedeće:
  - (a) ako je sljedeća luka pristajanja broda luka u drugoj državi članici, predmetna država članica blisko surađuje u inspekciji iz članka 6. stavka 1. i u odlučivanju o odgovarajućim mjerama u vezi s bilo kojim takvim ispuštanjem;
  - (b) ako je sljedeća luka pristajanja broda luka države izvan Zajednice, država članica poduzima odgovarajuće mjeru kako bi osigurala da sljedeća luka pristajanja broda bude informirana o eventualnom onečišćenju i traži od države sljedeće luke pristajanja poduzimanje odgovarajućih mjer u odnosu na bilo koje takvo ispuštanje.

▼B

2. Ako postoje jasni, objektivni dokazi da je brod koji plovi u područjima navedenima u članku 3. stavku 1. točkama (b) ili (d), u području navedenom u članku 3. stavku 1. točki (d), počinio kršenje koje je dovelo do ispuštanja koje je uzrokovalo veću štetu ili opasnost od veće štete obali ili s tim povezanim interesima predmetne države članice ili bilo kojim resursima područja navedenih u članku 3. stavku 1. točkama (b) ili (d), ta država, u skladu s dijelom XII. odjeljkom 7. Konvencije UN-a o pravu mora iz 1982. i pod uvjetom da je to potkrijepljeno dokazima, predaje predmet svojim nadležnim tijelima s ciljem pokretanja postupka, uključujući zadržavanje broda, u skladu sa svojim nacionalnim propisima.

3. U svakom slučaju moraju biti obaviještena tijela države zastave.

▼M1*Članak 8.***Sankcije**

Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se kršenja za potrebe članaka 4. i 5. kažnjavaju učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.

*Članak 8.a***Sankcije za fizičke osobe**

Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se prekršaji iz članka 5.a stavaka 1. i 3. i članka 5.b kažnjavaju učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama.

*Članak 8.b***Odgovornost pravnih osoba**

1. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da pravne osobe mogu odgovarati za kaznena djela iz članka 5.a stavaka 1. i 3. i članka 5.b, koja u njihovu korist počini bilo koja fizička osoba koja djeluje bilo pojedinačno bilo kao dio nekog tijela pravne osobe, a koja je na rukovodećem položaju u strukturi pravne osobe, na temelju:

- (a) ovlasti za predstavljanje pravne osobe;
- (b) ovlaštenja za donošenje odluka u ime pravne osobe; ili
- (c) ovlaštenja za provođenje kontrole unutar pravne osobe.

2. Svaka država članica isto tako osigurava da pravna osoba može odgovarati ako su nedovoljni nadzor ili kontrola od strane fizičke osobe iz stavka 1. omogućili počinjenje kaznenog djela iz članka 5.a stavaka 1. i 3. i članka 5.b u korist te pravne osobe od strane fizičke osobe u njezinoj nadležnosti.

3. Odgovornost pravne osobe prema stvcima 1. i 2. ne isključuje kazneni postupak protiv fizičkih osoba koje su u kaznenim djelima iz članka 5.a stavaka 1. i 3. i članka 5.b počinitelji, poticatelji ili suučesnici.

*Članak 8.c***Sankcije za pravne osobe**

Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se pravnu osobu koju se smatra odgovornom prema članku 8.b kazni učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama.

▼B*Članak 9.***Poštovanje međunarodnog prava**

Države članice primjenjuju odredbe ove Direktive bez ikakve diskriminacije u obliku ili činjenično protiv stranih brodova i u skladu s mjerdavnim međunarodnim pravom, uključujući dio XII. odjeljak 7. Konvencije UN-a o pravu mora iz 1982. i odmah obavješćuju državu zastave plovila i svaku drugu zainteresiranu državu o mjerama koje su poduzete u skladu s ovom Direktivom.

*Članak 10.***Prateće mjere**

1. U svrhu ove Direktive, države članice i Komisija surađivati, prema potrebi, u uskoj suradnji s Europskom agencijom za pomorsku sigurnost i uzimajući u obzir program djelovanja radi odgovora na slučajno ili namjerno onečišćenje mora utvrđen Odlukom br. 2850/2000/EZ⁽¹⁾ i, prema potrebi, primjenu Direktive 2000/59/EZ radi:

- (a) razvijanja sustava informiranja potrebnih za učinkovitu primjenu ove Direktive;
- (b) utvrđivanja zajedničke prakse i smjernica na temelju onih koje postoje na međunarodnoj razini, posebno za:
  - praćenje i rano identificiranje brodova koji ispuštajući onečišćujuće tvari krše odredbe ove Direktive, uključujući, ovisno o slučaju, opremu za praćenje na brodu,
  - pouzdane načine praćenja onečišćujućih tvari u moru do određenog broda, i
  - učinkovitu provedbu ove Direktive.

2. U skladu sa svojim zadacima definiranim u Uredbi (EZ) br. 1406/2002, Europska agencija za pomorsku sigurnost:

- (a) radi s državama članicama na razvoju tehničkih rješenja i pružanju tehničke pomoći u vezi s provedbom ove Direktive, u aktivnostima kao što su satelitsko praćenje i nadzor ispuštanja;
- (b) pomaže Komisiji u provedbi ove Direktive uključujući, ovisno o slučaju, obilaske država članica, u skladu s člankom 3. Uredbe (EZ) br. 1406/2002.

*Članak 11.***Studija izvedivosti**

Komisija, prije kraja 2006. godine, predaje Europskom parlamentu i Vijeću studiju izvedivosti o europskoj obalnoj straži posvećenu sprečavanju onečišćenja i reagiranju na onečišćenje s jasnim navođenjem troškova i koristi.

⁽¹⁾ Odluka br. 2850/2000/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2000. o uspostavljanju okvira Zajednice za suradnju u području slučajnog ili namjernog onečišćenja mora (SL L 332, 28.12.2000., str. 1.). Odluka kako je izmijenjena Odlukom br. 787/2004/EZ (SL L 138, 30.4.2004., str. 12.).

▼B*Članak 12.***Izvješćivanje**

Svake tri godine države članice Komisiji šalju izvješće o primjeni ove Direktive od strane nadležnih tijela. Na temelju tih izvješća Komisija predaje izvješće Zajednici Europskom parlamentu i Vijeću. U tom izvješću Komisija između ostalog procjenjuje potrebu za izmjenom ili proširenjem područja primjene ove Direktive. Takoder opisuje i razvoj odgovarajuće sudske prakse u državama članicama i razmatra mogućnost stvaranja javne baze podataka koja sadrži takvu relevantnu sudsку praksu.

*Članak 13.***Postupak Odbora**

1. Komisiji pomaže Odbor za pomorsku sigurnost i zaštitu od onečišćenja s brodova osnovan člankom 3. Uredbe (EZ) br. 2099/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenoga 2002. (¹).
2. Prilikom pozivanja na ovaj članak primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezina članka 8.

Razdoblje utvrđeno u članku 5. stavku 6. Odluke 1999/468/EZ utvrđuje se na jedan mjesec.

*Članak 14.***Dostavljanje podataka**

Komisija redovito obavješćuje Odbor osnovan člankom 4. Odluke br. 2850/2000/EZ o svim predloženim mjerama ili drugim odgovarajućim djelatnostima u vezi s reagiranjem na onečišćenje mora.

*Članak 15.***Postupak izmjena**

U skladu s člankom 5. Uredbe (EZ) br. 2099/2002 i slijedom postupka iz članka 13. ove Direktive, Odbor može isključiti izmjene Konvencije Marpol 73/78 iz područja primjene ove Direktive.

*Članak 16.***Provjeta**

Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 1. travnja 2007. i o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službenе objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

(¹) SL L 324, 29.11.2002., str. 1. Uredba kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 415/2004. (SL L 68, 6.3.2004., str. 10.).

▼B

Članak 17.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Evropske unije*.

Članak 18.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

▼B*PRILOG*

Sažetak odredaba Konvencije Marpol 73/78, u svrhu upućivanja, o ispuštanjima koja se odnose na ispuštanja ulja i štetnih tekućih tvari u smislu članka 2. stavka 2.

Dio I.: Ulja (Marpol 73/78, Prilog I.)

U svrhu Priloga I. Konvenciji Marpol 73/78, „ulje” znači nafta u svakom obliku uključujući sirovu naftu, tekuće gorivo, talog, uljni otpad i rafinirane proizvode (osim petrokemijskih proizvoda koji podliježu odredbama Priloga II. Konvencije Marpol 73/78), a „smjesa ulja” znači mješavina s bilo kojim sadržajem ulja.

Izvaci odgovarajućih odredaba Marpol 73/78 Prilog I.:

Pravilo 9.: Kontrola ispuštanja ulja

1. U skladu s odredbama pravila 10. i 11. ovog Priloga i stavka 2. ovog Pravila, zabranjuje se svako ispuštanje u more ulja ili smjesa ulja s brodova na koje se primjenjuje ovaj Prilog osim ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) za tanker, osim u skladu s točkom (b) ovog stavka:
  - i. ako se ne nalazi u posebnom području;
  - ii. ako je više od 50 nautičkih milja udaljen od najbližeg kopna;
  - iii. ako je na putu;
  - iv. ako trenutačna brzina ispuštanja sadržaja ulja ne prelazi 30 litara po nautičkoj milji;
  - v. ako ukupna količina ulja ispuštenog u more ne prelazi za postojeće tankere 1/15 000 ukupne količine određenog tereta čiji je sastavni dio ostatak, a za nove tankere 1/30 000 ukupne količine određenog tereta čiji je sastavni dio ostatak; i
  - vi. ako tanker ima u funkciji sustav praćenja i kontrole ispuštanja ulja i opremu u obliku spremnika za talog u skladu sa zahtjevima Pravila 15. ovog Priloga.;
- (b) u slučaju broda bruto tonaže od 400 tona i više, osim tankera, i u slučaju kaljužne vode iz strojarnice, isključujući kaljužu iz crpnog postrojenja tankera, ako nije pomiješana s ostacima uljnog tereta:
  - i. ako se brod ne nalazi u posebnom području;
  - ii. ako je brod na putu;
  - iii. ako nerazrijeđeni sadržaj izljeva ne prelazi 15 dijelova na milijun; i
  - iv. ako brod ima sustav (opremu za praćenje, kontrolu i filtriranje) u skladu sa zahtjevima Pravila 16. ovog Priloga.
- 2. U slučaju broda s manje od 400 tona bruto tonaže, osim tankera, dok je izvan posebnog područja, uprava (države zastave) osigurava da brod bude opremljen, ako je izvedivo i razumno, instalacijama kojima se osigurava pohrana ostataka ulja na brodu i njihovo ispuštanje u prihvatne uređaje ili u more u skladu sa zahtjevima stavka 1. točke (b) ovog Pravila.
- 3. [...].
- 4. Odredbe stavka 1. ovog Pravila ne odnose se na ispuštanje čistog ili segregiranog balasta ili neobradenih smjesa ulja koje bez razrjeđivanja imaju sadržaj ulja ne veći od 15 dijelova na milijun i koje ne potječu iz teretnog crpnog postrojenja i nisu pomiješane s ostacima uljnog tereta.
- 5. Nikakvo ispuštanje u more ne smije sadržavati kemijske tvari ili druge tvari u količinama ili koncentracijama koje su opasne za morski okoliš ili kemijske tvari ili druge tvari korištene u svrhu zaobilazeњa zahtjeva o ispuštanju navedenih u ovom Pravilu.

▼B

6. Ostaci ulja koji se ne mogu ispustiti u more u skladu sa stavcima 1., 2. i 4. ovog Pravila zadržavaju se na brodu ili ispuštaju u prihvatne uređaje.

7. [...].

Pravilo 10.: Metode sprečavanja onečišćenja uljem s brodova pri plovidbi u posebnim područjima

1. U svrhu ovog Priloga, posebna područja su Sredozemno more, Baltičko more, Crno more, Crveno more, Zaljevsko područje, područje Adenskog zaljeva, područje Antarktika i vode sjeverozapadne Europe (kako su nadalje definirane i utvrđene).

2. U skladu s odredbama Pravila 11. ovog Priloga:

(a) svako ispuštanje u more ulja ili smjese ulja s bilo kojeg tankera i bilo kojeg broda bruto tonaže od 400 tona i više osim tankera zabranjeno je dok se brod nalazi u posebnom području [...];

(b) [...] svako ispuštanje u more ulja ili smjese ulja s broda bruto tonaže manje od 400 tona osim tankera zabranjeno je dok se brod nalazi u posebnom području osim ako nerazrijedeni sadržaj ulja u izljevu ne prelazi 15 dijelova na milijun.

3. (a) Odredbe stavka 2. ovog Pravila ne odnose se na ispuštanje čistog ili segregiranog balasta.

(b) Odredbe stavka 2. točke (a) ovog Pravila ne odnose se na ispuštanje obrađene kaljužne vode iz strojarnica, pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

i. ako kaljužna voda ne potječe iz teretnog crpnog postrojenja;

ii. ako kaljužna voda nije pomiješana s ostacima uljnog tereta;

iii. ako je brod na putu;

iv. ako nerazrijedeni sadržaj izljeva ne prelazi 15 dijelova na milijun;

v. ako brod ima u funkciji opremu za filtriranje koja je u skladu s Pravilom 16. stavkom 5. ovog Priloga; i

vi. ako je sustav filtriranja opremljen uređajem za zaustavljanje koji osigurava da se ispuštanje automatski zaustavi kad sadržaj ulja u izljevu prijeđe 15 dijelova na milijun.

4. (a) Nikakvo ispuštanje u more ne smije sadržavati kemijske ili druge tvari u količinama ili koncentracijama koje su opasne za morski okoliš ili kemijske ili druge tvari korištene u svrhu zaobilaženja uvjeta ispuštanja utvrđenih u ovom Pravilu.

(b) Ostaci ulja koji se ne mogu ispustiti u more u skladu sa stavkom 2. ili 3. ovog Pravila zadržavaju se na brodu ili ispuštaju u prihvatne uređaje.

5. Nijedna odredba ovog Pravila ne zabranjuje brodu koji samo djelomično prolazi posebnim područjem da vrši ispuštanje izvan posebnog područja u skladu s Pravilom 9. ovog Priloga.

6. [...].

7. [...].

8. [...].

Pravilo 11.: Iznimke

Pravila 9. i 10. ovog Priloga ne primjenjuju se na:

(a) ispuštanje u more ulja ili smjese ulja potrebno radi osiguranja sigurnosti broda ili spašavanja života na moru; ili

(b) ispuštanje u more ulja ili smjese ulja nastalo oštećenjem broda ili njegove opreme:

i. pod uvjetom da su poduzete sve razumne mjere opreza nakon nastajanja štete ili otkrića ispuštanja radi sprečavanja ispuštanja ili njegova svodenja na najmanju moguću razinu; i

▼B

- ii. osim ako su vlasnik ili zapovjednik postupili s namjerom uzrokovanja štete ili nepažnjom ili znajući da će najvjerojatnije doći do štete; ili
- (c) ispuštanje u more tvari koje sadrže ulje, koje je odobrila uprava (države zastave), kad se koriste za sprečavanje određenih incidenata s posljedicom onečišćenja radi svodenja štete od onečišćenja na najmanju moguću mjeru. Svako takvo ispuštanje podliježe odobrenju bilo koje vlade u čijoj se nadležnosti smatra da će doći do ispuštanja.

Dio II.: Opasne tekuće tvari (Konvencija Marpol 73/78 Prilog II.)

Izvaci iz odgovarajućih odredaba Priloga II. Konvencije Marpol 73/78:

Pravilo 3.: Kategorizacija i popis opasnih tekućih tvari

1. Za potrebe Pravila ovog Priloga, opasne tekuće tvari se dijele u sljedeće četiri kategorije:

- (a) Kategorija A: opasne tekuće tvari koje bi, ako se ispuste u more zbog radova na čišćenju ili debalastiranju spremnika, predstavljale veliku opasnost za morske resurse ili za zdravlje ljudi ili ugrozile rekreativne sadržaje ili druge legitimne načine korištenja mora i stoga opravdavaju primjenu strogih mjera protiv onečišćenja;
- (b) Kategorija B: opasne tekuće tvari koje bi, ako se ispuste u more zbog radova na čišćenju ili debalastiranju spremnika, predstavljale opasnost za morske resurse ili za zdravlje ljudi ili ugrozile rekreativne sadržaje ili druge legitimne načine korištenja mora i stoga opravdavaju primjenu posebnih mjera protiv onečišćenja;
- (c) Kategorija C: opasne tekuće tvari koje bi, ako se ispuste u more zbog radova na čišćenju ili debalastiranju spremnika, predstavljale manju opasnost za morske resurse ili za zdravlje ljudi ili ugrozile rekreativne sadržaje ili druge legitimne načine korištenja mora i stoga opravdavaju posebne radne uvjete;
- (d) Kategorija D: opasne tekuće tvari koje bi, ako se ispuste u more zbog radova na čišćenju ili debalastiranju spremnika, predstavljale prepoznatljivu opasnost za morske resurse ili za zdravlje ljudi ili minimalno ugrozile rekreativne sadržaje ili druge legitimne načine korištenja mora i stoga zahtijevaju određenu pažnju u radnim uvjetima.

2. [...].

3. [...].

4. [...].

(Daljnje smjernice o kategorizaciji tvari, uključujući i popis kategoriziranih tvari, navedene su u Pravilu 3. stavcima od 2. do 4. i Pravilu 4. i dodacima Prilogu II. Konvencije Marpol 73/78).

Pravilo 5.: Ispuštanje štetnih tekućih tvari

Tvari kategorije A, B i C izvan posebnih područja i tvari kategorije D u svim područjima

U skladu s odredbama [...] Pravila 6. ovog Priloga.

1. Zabranjeno je ispuštanje u more tvari kategorije A kako su utvrđene u Pravilu 3. stavku 1. točki (a) ovog Priloga ili onih koje su privremeno procijenjene kao takve ili balastne vode, vode od ispiranja spremnika ili drugih ostataka ili mješavina koje sadrže te tvari. Ako se ispiru spremnici koji sadrže te tvari ili mješavine, nastali ostaci će se ispustiti u prihvativni uredaj dok koncentracija tvari u izljevu do tog uredaja ne bude jednaka ili manja od 0,1 % mase i dok spremnik ne bude prazan, uz izuzetak fosfora, bijelog ili žutog, za koji koncentracija ostatka mora biti 0,01 % mase. Sva voda koja se naknadno dodaje spremniku može se ispustiti u more kada su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) ako brod plovi brzinom od najmanje 7 čvorova kod brodova s vlastitim pogonom ili najmanje 4 čvora u slučaju brodova bez vlastitog pogona;
- (b) ispuštanje se vrši ispod vodne linije, uzimajući u obzir mjesto zahvata morske vode; i
- (c) ispuštanje se vrši na udaljenosti od najmanje 12 nautičkih milja od najbližeg kopna na dubini vode od najmanje 25 m.

▼B

2. Zabranjeno je ispuštanje u more tvari kategorije B kako su utvrđene u Pravilu 3. stavku 1. točki (b) ovog Priloga ili onih koje su privremeno procijenjene kao takve, ili balastne vode, vode od ispiranja spremnika, ili drugih ostataka ili mješavina koje sadrže takve tvari, osim ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
  - (a) ako brod plovi brzinom od najmanje 7 čvorova kod brodova s vlastitim pogonom ili najmanje 4 čvora u slučaju broda bez vlastitog pogona;
  - (b) ako je postupke i rješenja za ispuštanje odobrila uprava (države zastave). Ti postupci i rješenja temelje se na normama koje je razvila Međunarodna pomorska organizacija (IMO) i njima se mora osigurati da je koncentracija i brzina ispuštanja izljeva takva da koncentracija tvari u krmenoj brazdi broda ne prelazi 1 dio na milijun;
  - (c) najveća količina tereta ispuštenog iz svakog spremnika i povezanog sustava cijevi ne prelazi najveću količinu odobrenu u skladu s postupcima navedenima u točki (b) ovog stavka, što ni u kojem slučaju ne prelazi veću od sljedeće dvije vrijednosti: 1 m^3 ili $1/3\,000$ kapaciteta spremnika u m^3 ;
  - (d) ispuštanje se vrši ispod vodne linije, uzimajući u obzir mjesto zahvata morske vode; i
  - (e) ispuštanje se vrši na udaljenosti od najmanje 12 nautičkih milja od najbližeg kopna na dubini vode od najmanje 25 m.
3. Zabranjeno je ispuštanje u more tvari kategorije C kako su utvrđene u Pravilu 3. stavku 1. točki (c) ovog Priloga ili onih koje su privremeno procijenjene kao takve, ili balastne vode, vode od ispiranja spremnika, ili drugih ostataka ili mješavina koje sadrže te tvari osim ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
  - (a) ako brod plovi brzinom od najmanje 7 čvorova kod brodova s vlastitim pogonom ili najmanje 4 čvora bez vlastitog pogona;
  - (b) postupke i rješenja za ispuštanje odobrila je uprava (države zastave). Ti postupci i rješenja temelje se na normama koje je razvila Međunarodna pomorska organizacija (IMO) i njima se mora osigurati da je koncentracija i brzina ispuštanja izljeva takva da koncentracija tvari u krmenoj brazdi broda ne prelazi 10 dijelova na milijun;
  - (c) najveća količina tereta ispuštenog iz svakog spremnika i povezanog sustava cijevi ne prelazi najveću količinu odobrenu u skladu s postupcima navedenima u točki (b) ovog stavka, što ni u kojem slučaju ne prelazi veću od sljedeće dvije vrijednosti: 3 m^3 ili $1/1\,000$ kapaciteta spremnika u m^3 ;
  - (d) ispuštanje se vrši ispod vodne linije, uzimajući u obzir mjesto zahvata morske vode; i
  - (e) ispuštanje se vrši na udaljenosti od najmanje 12 nautičkih milja od najbližeg kopna na dubini mora od najmanje 25 m.
4. Zabranjeno je ispuštanje u more tvari kategorije D kako su utvrđene u Pravilu 3. stavku 1. točki (d) ovog Priloga ili onih koje su privremeno procijenjene kao takve, ili balastne vode, vode od ispiranja spremnika, ili drugih ostataka ili mješavina koje sadrže te tvari osim ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
  - (a) ako brod plovi brzinom od najmanje 7 čvorova kod brodova s vlastitim pogonom ili najmanje 4 čvora bez vlastitog pogona;
  - (b) te mješavine su u koncentraciji ne većoj od jednog dijela tvari u deset dijelova vode; i
  - (c) ispuštanje se vrši na udaljenosti od najmanje 12 nautičkih milja od najbližeg kopna.
5. Postupci provjetravanja koje odobri uprava (države zastave) mogu se koristiti za uklanjanje ostataka tereta iz spremnika. Ti se postupci temelje na normama koje je razvila Međunarodna pomorska organizacija (IMO). Sva voda koja se kasnije unese u spremnik smatra se čistom i ne podliježe stavcima 1., 2., 3. ili 4. ovog Pravila.

▼B

6. Zabranjeno je ispuštanje u more tvari koje nisu kategorizirane, privremeno procijenjene, ili procijenjene kao što je navedeno u Pravilu 4. stavku 1. ovog Priloga, ili balastne vode, vode od ispiranja spremnika, ili drugih ostataka ili mješavina koje sadrže te tvari.

Tvari kategorije A, B i C u posebnim područjima (kako je utvrđeno u Prilogu II. Konvenciji Marpol 73/78 Pravilu 1., uključujući Baltičko more)

U skladu s odredbama [...] Pravila 6. ovog Priloga,

7. Zabranjeno je ispuštanje u more tvari kategorije A kako je utvrđeno u Pravilu 3. stavku 1. točki (a) ovog Priloga ili onih koje su privremeno procijenjene kao takve, ili balastne vode, vode od ispiranja spremnika, ili drugih ostataka ili mješavina koje sadrže te tvari. Ako se peru spremnici koji sadrže te tvari ili mješavine, nastali ostaci se ispuštaju u prihvatni uređaj koji osiguravaju države koje graniče s posebnim područjem u skladu s Pravilom 7. ovog Priloga, dok koncentracija tvari u izljevu do tog uređaja ne bude jednaka ili manja od 0,05 % mase i dok spremnik ne bude prazan, uz izuzetak fosfora, žutog ili bijelog, za koji preostala koncentracija mora biti 0,005 % mase. Sva voda koja se naknadno doda u spremnik može se ispuštiti u more kad su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) ako brod plovi brzinom od najmanje 7 čvorova kod brodova s vlastitim pogonom ili najmanje 4 čvora bez vlastitog pogona;
  - (b) ako se ispuštanje vrši ispod vodene linije, uzimajući u obzir mjesto zahvata morske vode; i
  - (c) ispuštanje se vrši na udaljenosti od najmanje 12 nautičkih milja od najbližeg kopna na dubini mora od najmanje 25 m.
8. Zabranjeno je ispuštanje u more tvari kategorije B kako su utvrđene u Pravilu 3. stavku 1. točki (b) ovog Priloga ili onih koje su privremeno procijenjene kao takve, ili balastne vode, vode od ispiranja spremnika, ili drugih ostataka ili mješavina koje sadrže te tvari osim ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
- (a) ako je spremnik prethodno opran u skladu s postupkom koji je odobrila uprava (države zastave) i na temelju normi koje je razvila Međunarodna pomorska organizacija (IMO) te ako je voda nastala ispiranjem spremnika ispuštena u prihvatni uređaj;
  - (b) ako brod plovi brzinom od najmanje 7 čvorova kod brodova s vlastitim pogonom ili najmanje 4 čvora bez vlastitog pogona;
  - (c) postupke i rješenja za ispuštanje odobrila je uprava (države zastave). Ti postupci i rješenja temelje se na normama koje je razvila Međunarodna pomorska organizacija (IMO) i njima se mora osigurati da je koncentracija i brzina ispuštanja izljeva takva da koncentracija tvari u krmenoj brazdi broda ne prelazi 1 dio na milijun;
  - (d) ako se ispuštanje vrši ispod vodene linije, uzimajući u obzir mjesto zahvata morske vode; i
  - (e) ako se ispuštanje vrši na udaljenosti od najmanje 12 nautičkih milja od najbližeg kopna na dubini vode od najmanje 25 m.
9. Zabranjeno je ispuštanje u more tvari kategorije C definiranih u Pravilu 3. stavku 1. točki (c) ovog Priloga ili onih koje su privremeno procijenjene kao takve, ili balastne vode, vode od ispiranja spremnika ili drugih ostataka ili mješavina koje sadrže te tvari osim ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
- (a) ako brod plovi brzinom od najmanje 7 čvorova kod brodova s vlastitim pogonom ili najmanje 4 čvora bez vlastitog pogona;
  - (b) ako je postupke i rješenja za ispuštanje odobrila uprava (države zastave). Ti postupci i rješenja temelje se na normama koje je razvila Međunarodna pomorska organizacija (IMO) i njima se mora osigurati da je koncentracija i brzina ispuštanja izljeva takva da koncentracija tvari u krmenoj brazdi broda ne prelazi 1 dio na milijun;

▼B

- (c) ako najveća količina tereta ispuštenog iz svakog spremnika i povezanog sustava cijevi ne prelazi najveću količinu odobrenu u skladu s postupcima navedenima u točki (b) ovog stavka, što ni u kojem slučaju ne prelazi veću od sljedeće dvije vrijednosti: 1 m^3 ili $1/3\ 000$ kapaciteta spremnika u m^3 ;
  - (d) ako se ispuštanje vrši ispod vodne linije, uzimajući u obzir mjesto zahvata morske vode; i
  - (e) ako se ispuštanje vrši na udaljenosti od najmanje 12 nautičkih milja od najbližeg kopna na dubini mora od najmanje 25 m.
10. Postupci provjetravanja koje odobri uprava (države zastave) mogu se koristiti za uklanjanje ostataka tereta iz spremnika. Ti se postupci temelje na normama koje je razvila Međunarodna pomorska organizacija (IMO). Sva voda koja se kasnije unese u spremnik smatra se čistom i ne podliježe stvcima 7., 8. ili 9. ovog Pravila.
11. Zabranjeno je ispuštanje u more tvari koje nisu kategorizirane, privremeno procijenjene, ili procijenjene kao što je navedeno u Pravilu 4. stavku 1. ovog Priloga, ili balastne vode, vode od ispiranja spremnika ili drugih ostataka ili mješavina koje sadrže te tvari.
12. Ništa u ovom Pravilu ne zabranjuje brodu da zadrži ostatke tereta kategorije B ili C odnosno da ispušta te ostatke u more izvan posebnog područja u skladu sa stvcima 2. ili 3. ovog Pravila.

Pravilo 6: Iznimke

Pravilo 5. ovog Priloga ne primjenjuje se na:

- (a) ispuštanje u more opasnih tekućih tvari ili mješavina koje sadrže te tvari potrebno radi osiguranja sigurnosti broda ili spašavanja života na moru; ili
- (b) ispuštanje u more opasnih tekućih tvari ili mješavina koje sadrže te tvari nastalo oštećenjem broda ili njegove opreme:
  - i. pod uvjetom da su poduzete sve razumne mjere opreza nakon nastupa štete ili otkrića ispuštanja radi sprečavanja ispuštanja ili njegova svođenja na najmanju moguću razinu; i
  - ii. osim ako su vlasnik ili zapovjednik postupili s namjerom uzrokovanja štete ili nepažnjom ili znajući da će najvjerojatnije doći do štete; ili
- (c) ispuštanje u more opasnih tekućih tvari ili mješavina koje sadrže te tvari koje je odobrila uprava (države zastave) kad se koriste za sprečavanje određenih incidenta s posljedicom onečišćenja radi svođenja štete od onečišćenja na najmanju moguću mjeru. Svako takvo ispuštanje podliježe odobrenju bilo koje vlade u čijoj se nadležnosti smatra da će doći do ispuštanja.